

Rolnummer 2451
Arrest nr. 143/2002 van 9 oktober 2002

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 17, § 4ter, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, gesteld door de Raad van State.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters A. Arts en M. Melchior, en de rechters P. Martens, R. Henneuse, M. Bossuyt, L. Lavrysen en J.-P. Snappe, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter A. Arts,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag

Bij arrest nr. 106.635 van 17 mei 2002 in zake R. Vandecasteele en P. Vandecasteele tegen de gemeente Schoten en het Vlaamse Gewest, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 30 mei 2002, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt het artikel 17, § 4ter, van de Gecoördineerde Wetten op de Raad van State niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk beschouwd en in samenhang beschouwd met de artikelen 23 en 160 van de Grondwet inzoverre het vermoeden van afstand van geding ook geldt ondanks het indienen van een aanvraag voor de voortzetting van de procedure voor de 15de dag van het nieuw gerechtelijk jaar en binnen de 45 dagen volgend op de betekening, wanneer deze termijn voor de aanvraag tot voortzetting van de procedure aanvangt in de gerechtelijke vakantie en ook verstrijkt binnen de gerechtelijke vakantie, terwijl deze regel voorgeschreven is door de artikelen 2 en 50, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, in acht genomen dat verzoekende partijen woonstkeuze hebben gedaan bij een advocaat en in acht genomen dat de uitspraak van het arrest tot verwerping van de schorsingsaanvraag gewezen is na de termijn, voorzien bij het artikel 17, § 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en dat verzoekende partijen evenmin de datum van betekening van het arrest op voorhand kunnen bepalen ? »

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeshil

De verzoekende partijen R. Vandecasteele en P. Vandecasteele vorderen voor de Raad van State op 26 januari 2000 de vernietiging van de beslissing van 17 november 1999 van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Schoten houdende verlening van een bouwvergunning aan R. Heere, evenals de schorsing van de tenuitvoerlegging van die beslissing.

Bij arrest nr. 88.191 van 22 juni 2000 verwerpt de Raad van State de vordering tot schorsing; van die beslissing wordt aan de verzoekende partijen kennisgeving gedaan op 20 juli 2000.

Vermits de verzoekende partijen pas op 22 augustus 2000 respectievelijk op 4 september 2000 een « verzoek tot verderzetting van de procedure » hebben ingediend, zijnde na het verstrijken van de termijn van dertig dagen bepaald in artikel 17, § 4ter, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, stelt de Raad van State vast dat te hunnen aanzien een vermoeden van afstand van het geding geldt. Op vraag van de verzoekende partijen stelt de Raad van State de bovenvermelde prejudiciële vraag.

III. De rechtspleging voor het Hof

Bij beschikking van 30 mei 2002 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

Bij beschikking van 19 juni 2002 heeft de voorzitter in functie vastgesteld dat rechter E. De Groot, wettig verhinderd, als rechter-verslaggever vervangen is door rechter L. Lavrysen.

Op dezelfde dag hebben de rechters-verslaggevers L. Lavrysen en J.-P. Moerman, met toepassing van artikel 72, eerste lid, van de organieke wet, het Hof ervan in kennis gesteld dat zij ertoe zouden kunnen worden gebracht aan het Hof voor te stellen een arrest van onmiddellijk antwoord te wijzen.

Overeenkomstig artikel 72, tweede lid, van de organieke wet is van de conclusies van de rechters-verslaggevers aan de partijen in het bodemgeschil kennisgegeven bij op 21 juni 2002 ter post aangetekende brieven.

Memories met verantwoording zijn ingediend door :

- de gemeente Schoten, Markt 1, 2900 Schoten, bij op 2 juli 2002 ter post aangetekende brief;
- R. Vandecasteele en P. Vandecasteele, wonende te 2900 Schoten, Klamperdreef 7, bij op 6 juli 2002 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 18 september 2002 heeft de voorzitter in functie vastgesteld dat rechter J.-P. Moerman, wettig verhinderd, als rechter-verslaggever vervangen is door rechter J.-P. Snappe.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *In rechte*

- A -

A.1. De rechters-verslaggevers hebben in hun conclusies met toepassing van artikel 72 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 te kennen gegeven dat zij ertoe zouden kunnen worden gebracht aan het Hof voor te stellen de prejudiciële vraag te beantwoorden met een arrest van onmiddellijk antwoord.

A.2. In haar memorie met verantwoording stelt de gemeente Schoten dat zij zich volledig aansluit bij de conclusies van de rechters-verslaggevers. Zij is van oordeel dat de prejudiciële vraag ontkennend moet worden beantwoord.

A.3.1. In hun memorie met verantwoording stellen de verzoekende partijen voor de Raad van State dat het hen onduidelijk is waarom de prejudiciële vraag klaarblijkelijk niet gegrond of zonder voorwerp zou zijn.

Zij wijzen erop dat het arrest nr. 88/98 van 15 juli 1998, waarnaar in de conclusies wordt verwezen, noch het probleem van de termijn van 30 dagen zelf behandelt noch datgene van de termijnverlenging in de gerechtelijke vakantie. Zij betwisten dat de procedure tot voortzetting van de rechtspleging voor de Raad van State onverenigbaar zou zijn met het gemeen recht bepaald in artikel 50, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek. Met cijfergegevens trachten zij aan te tonen dat het ontzeggen van een termijnverlenging geenszins op wezenlijke wijze bijdraagt tot een betere rechtsbedeling voor de Raad van State. Zij wijzen tevens erop dat de termijnen voor de Raad van State wel verlengd worden in geval van kennisgeving in het buitenland. Zij vinden steun voor hun analyse in het arrest nr. 13/2001 van 14 februari 2001, in de wijzigende wet van 26 juni 2001 en in een beschikking van het Hof van 19 juli 2001 waarin aan de beide partijen een termijnverlenging wordt toegestaan « gelet op het gerechtelijk verlof ». Zij menen dat het beginsel verwoord in artikel 50, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek ook van toepassing is op de rechtspleging voor de Raad van State en dat de in het geding zijnde bepaling niet kan worden gelezen als zijnde een beletsel voor die toepassing.

A.3.2. Zij menen dat de prejudiciële vraag geherformuleerd moet worden tot twee subvragen. De eerste subvraag betreft een vergelijking tussen alle rechtsplegingen inzake verlenging van de termijn voor voortzetting van de procedure. De tweede vraag betreft de geoorloofdheid van de volstrekt uniforme termijnberekening voor de procedures bij de Raad van State onderling, ongeacht of de termijn bedoeld in artikel 17, § 4ter, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State al dan niet aanvangt en verstrijkt binnen de gerechtelijke vakantie.

In de parlementaire voorbereiding van de in het geding zijnde bepaling vinden zij geen elementen die zich zouden verzetten tegen de toepassing van artikel 50, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek. Zij menen dat een strikte lezing van artikel 17, § 4ter, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State de rechten van verdediging in het gedrang zou brengen, te meer daar die wetten, in tegenstelling tot het gemeen recht, niet voorzien in een dubbele kennisgeving aan partijen en aan hun advocaat. Zij zijn tevens van oordeel dat de artikelen 10 en 11 van de Grondwet *junctis* de artikelen 22 en 23 van de Grondwet worden aangetast vermits de voorliggende interpretatie de advocaten en de verzoekers verbiedt vakantie te nemen. Vermits de procedure voor de Raad van State een wezenlijke schakel is in het waarborgen van het recht op bescherming van het leefmilieu en van het recht op ongestoord genot van de eigendom, zijn tevens de artikelen 6 en 13 *juncto* artikel 14 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens geschonden. Ten slotte voeren de verzoekende partijen de schending van artikel 23 van de Grondwet aan, daar door het abrupt moeten beëindigen van de jurisdictionele behandeling van een dossier het recht op arbeid van de advocaat wordt aangetast.

A.3.3. De verzoekende partijen verbazen zich erover dat de wetgever niet dezelfde bezorgdheid aan de dag heeft gelegd voor de procedure voor de Raad van State als die welke hij ten opzichte van alle andere rechtsplegingen heeft gehad bij de bevestiging van het beginsel van algemene termijnverlenging in artikel 50 van het Gerechtelijk Wetboek. Zij zijn van oordeel dat de gevolgen van het niet tijdig indienen van een aanvraag tot voortzetting van de procedure uitermate verregaand zijn zodat alleen al om die reden een discriminatie voorligt. Dit is des te meer het geval nu de gecoördineerde wetten op de Raad van State aan de Raad van State zelf slechts termijnen van orde opleggen, zodat de verzoekers en hun advocaat nooit kunnen bepalen wanneer van een arrest daadwerkelijk kennis zal worden gegeven.

Zij vragen zich ten slotte af waarom de wetgever slechts in een algemene dwingende, korte, niet-verlengbare termijn van 30 dagen heeft voorzien in plaats van een algemene voortzettingstermijn van 45 of 60 dagen om de jaarlijks wederkerende onzekerheid van de gerechtelijke vakantie te kunnen overbruggen.

Zij besluiten dat de vraag niet met een arrest van onmiddellijk antwoord kan worden afgedaan maar integendeel bevestigend moet worden beantwoord.

- B -

B.1. In hun memorie met verantwoording stellen de verzoekende partijen voor de Raad van State dat de prejudiciële vraag moet worden geherformuleerd tot twee subvragen.

De bijzondere wet van 6 januari 1989 maakt het niet mogelijk de draagwijdte van de prejudiciële vraag door het verwijzende rechtscollege gesteld te wijzigen of te laten wijzigen. Het verzoek van de partijen kan niet worden ingewilligd.

B.2. De prejudiciële vraag betreft artikel 17, § 4ter, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, dat luidt :

« Ten aanzien van de verzoekende partij geldt een vermoeden van afstand van geding wanneer de verzoekende partij, nadat de vordering tot schorsing van een akte of een reglement afgewezen is, geen verzoek tot voortzetting van de rechtspleging indient binnen een termijn van dertig dagen die ingaat met de kennisgeving van het arrest. »

B.3. Uit de feiten van het geding en uit de formulering van de prejudiciële vraag blijkt dat de verwijzende rechter wenst te vernemen of de in het geding zijnde bepaling de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 23 en 160 van de Grondwet, schendt door het feit dat, wanneer de in die bepaling voorgeschreven termijn van dertig dagen om een verzoek tot voortzetting van de rechtspleging in te dienen aanvangt en verstrijkt tijdens de gerechtelijke vakantie, hij niet wordt verlengd tot de vijftiende dag van het nieuwe gerechtelijke jaar, overeenkomstig het bepaalde in artikel 50, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

B.4. Het verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen dat voortvloeit uit de toepassing van verschillende procedureregels in verschillende omstandigheden, houdt op zich geen discriminatie in. Van discriminatie zou slechts sprake kunnen zijn, indien het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de toepassing van die procedureregels een onevenredige beperking van de rechten van de daarbij betrokken personen met zich zou meebrengen.

B.5.1. In het arrest nr. 88/98 van 15 juli 1998 oordeelde het Hof, ten aanzien van de in artikel 17, § 4ter, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State vervatte maatregel, dat, hoe zwaar ook het gevolg van de niet-naleving van de termijn die geldt voor de indiening van een verzoek tot voortzetting van de rechtspleging voor een verzoekende partij moge zijn, een dergelijke maatregel niet kennelijk onevenredig is ten aanzien van de door de wetgever nagestreefde doelstelling, die erin bestaat de duur van de rechtspleging in te korten en de verzoekende partij ertoe aan te zetten de procedure niet onnodig te rekken, gelet op het algemeen rechtsbeginsel dat de gestrengheid van de wet in geval van overmacht of van onoverwinnelijke dwaling kan worden gemilderd, beginsel waarvan de betrokken wet niet is afgeweken (zie punt 6 van voormeld arrest).

Uitgaande van die voormelde dubbele doelstelling en rekening houdend met de regeling van de termijnen eigen aan de procedure voor de Raad van State en met de specifieke aard van het schorsings- en annulatiecontentieux, kan het evenmin als onevenredig worden beschouwd dat die termijn van dertig dagen niet verlengbaar is overeenkomstig de regel bepaald in artikel 50, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek. De verplichting om binnen de termijn van dertig dagen na kennisgeving van het arrest, een procedurestuk in te dienen, waarvan de inhoud zich kan beperken tot de loutere bevestiging dat de verzoekende partij in haar vordering volhardt, is een vormvoorschrift dat, ten aanzien van de voormelde doelstellingen, geen onevenredige last teweeg kan brengen, zelfs al dient dit te gebeuren tijdens de gerechtelijke vakantie.

B.5.2. Het gegeven dat de termijn van vijfenveertig dagen bepaald in artikel 17, § 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, waarbinnen de voorzitter van de kamer of de staatsraad die hij aanwijst uitspraak moet doen over de vordering tot schorsing, slechts een termijn van orde is, alsmede het feit dat de verzoekende partijen keuze van woonplaats hebben gedaan bij hun advocaat, zijn niet van die aard dat zij afbreuk kunnen doen aan hetgeen voorafgaat.

B.6. De toetsing van de in het geding zijnde bepaling aan de artikelen 10 en 11, in samenhang gelezen met de artikelen 23 en 160, van de Grondwet zou te dezen niet tot een andere conclusie kunnen leiden dan de toetsing van die bepaling aan het grondwettelijk beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie op zich.

B.7. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 17, § 4ter, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State schendt niet de artikelen 10 en 11, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 23 en 160, van de Grondwet, door het feit dat, wanneer de in die bepaling voorgeschreven termijn van dertig dagen om een verzoek tot voortzetting van de rechtspleging in te dienen aanvangt en verstrijkt tijdens de gerechtelijke vakantie, hij niet wordt verlengd tot de vijftiende dag van het nieuwe gerechtelijke jaar, overeenkomstig artikel 50, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 9 oktober 2002.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

A. Arts